

20 augustus 2025

Leraren willen meer nieuwswijsheid en journalisten in de klas

Een goed functionerende samenleving kan niet zonder betrouwbare journalistiek – én niet zonder burgers die begrijpen hoe die journalistiek werkt. Daarom bundelen partners in het project [DichterBijNieuws](#) hun krachten om de relatie tussen burgers en journalisten te versterken. Nieuwswijsheid speelt daarin een sleutelrol. Juist op school ligt een belangrijke kans om jongeren voor te bereiden op een complex nieuws- en informatielandschap. Het laatste Digital News Report laat het belang van nieuwswijsheid voor jongeren duidelijk zien. De interesse in, en het gebruik van nieuws onder jongeren neemt af.

Leraren in het voortgezet onderwijs vinden nieuwswijsheid heel belangrijk en willen er graag mee aan de slag in de klas. Dit blijkt uit nieuw onderzoek van DichterBijNieuws, een initiatief van Netwerk Mediawijsheid, uitgevoerd door onderzoekers van de Radboud Universiteit en Wageningen University & Research. Tegelijkertijd geven leraren aan dat ze ondersteuning nodig hebben in de vorm van tijd, scholing en kant-en-klaar lesmateriaal.

Leraren zijn nieuwswijze voorbeelden

Het onderzoek onder 166 leraren uit het voortgezet onderwijs laat zien dat leraren zelf actieve nieuwsvolgers zijn die goed op de hoogte zijn van hoe het Nederlandse medialandschap werkt. De overgrote meerderheid volgt dagelijks het nieuws via verschillende kanalen, voornamelijk via apps en websites van nieuwsorganisaties en

televisie. Hun basiskennis over hoe nieuws tot stand komt is zeer goed: gemiddeld beantwoordden leraren 4,2 van de 5 kennisvragen correct.

Leraren hebben bovendien veel vertrouwen in hun eigen nieuwswijsheid en hechten grote waarde aan vaardigheden zoals kritisch omgaan met nieuws en inzicht in hoe nieuws tot stand komt. Ze gaven nieuwswijsheid een score van 6,0 (op een 7-puntsschaal).

Tijd en materialen zijn de grootste uitdaging

Ondanks hun waardering voor nieuwswijsheid, krijgt het thema nog weinig structurele plek in het curriculum. Leraren ervaren het huidige lesprogramma als overvol en noemen tijdgebrek als het grootste struikelblok. Ze hebben behoefte aan lestijd voor het thema én tijd om lessen goed voor te bereiden.

Daarnaast vragen leraren om praktische ondersteuning: een duidelijke lesmethode met lesmateriaal, concrete tools voor leerlingen en voorbeelden die aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. Ook scholing wordt genoemd als belangrijke randvoorwaarde, zodat leraren zich zekerder voelen over hun eigen vaardigheden om over nieuwswijsheid les te geven.

Samenwerking met nieuwsorganisaties gewenst

Leraren staan positief tegenover samenwerking met nieuwsorganisaties. Ze zien graag lesmateriaal dat inzicht biedt in journalistieke werkwijzen en gastlessen van journalisten worden genoemd als waardevolle aanvulling op het onderwijs.

Het onderzoek toont aan dat nieuwswijsheid in veel verschillende vakken past, van maatschappijleer en Nederlands tot geschiedenis. Leraren geven aan dat elk vak raakvlakken heeft met onderwerpen uit het nieuws.

Journalisten in de klas zorgen voor het verschil bij leerlingen

Een tweede deel van het onderzoek richtte zich op de praktijk: hoe verloopt een les over nieuwswijsheid in combinatie met een gastles van een journalist? Verschillende vmbo-klassen namen deel aan dit onderzoek.

De resultaten zijn bemoedigend. Hoewel leerlingen aanvankelijk wantrouwend stonden tegenover journalisten, leidde het contact met een journalist tot meer begrip en vertrouwen. Na de gastles gaven leerlingen het werk van journalisten een score van 7,7 en hun vertrouwen in journalisten steeg naar een voldoende: 6,4.

Leraren benadrukten dat één gastles niet voldoende is om leerlingen volledig nieuwswijzer te maken, maar wel een goede basis legt voor vervolglussen.

Toolkit beschikbaar voor leraren

Om leraren te ondersteunen heeft DichterBijNieuws [een praktische toolkit](#) ontwikkeld met lesmaterialen voor alle onderwijsniveaus, van groep 7 en 8 tot en met vwo 6. De toolkit biedt inspirerende werkvormen en actuele voorbeelden om direct aan de slag te gaan met nieuwswijsheid in de klas.

Over het onderzoek: Het onderzoek werd uitgevoerd in het kader van DichterBijNieuws, een initiatief van Netwerk Mediawijsheid dat de relatie tussen burgers en journalisten wil versterken. In totaal namen 166 leraren uit het voortgezet onderwijs deel aan de lerarenthermometer, met een representatieve spreiding naar schoolgrootte, denominatie en regio.

- [Download het onderzoek](#)
- [Download de factsheet](#)
- [Download DichterBijNieuws-beeldmateriaal](#)

Over DichterBijNieuws

[DichterBijNieuws](#) is een initiatief van [Netwerk Mediawijsheid](#). Het project brengt nieuwswijsheid en persvrijheid samen. Binnen dit project werken tal van partners, van bibliotheken tot mediapartijen, samen om burgers te helpen zich bewust te worden van de uitdagingen rondom persvrijheid en persveiligheid en hen te stimuleren actief bij te dragen aan een positieve verandering.

Netwerk Mediawijsheid heeft de missie: 'Nederland mediawijs'. Met meer dan 1000 aangesloten organisaties, bedrijven, zelfstandig professionals en instellingen werkt het netwerk aan een Nederland waarin iedereen mediawijs is - of bezig is dat te worden. Want mensen die mediawijs zijn, kunnen zich gemakkelijker en zekerder bewegen in een samenleving waarin (online) media een steeds grotere rol spelen.

Netwerk Mediawijsheid

info@mediawijzer.net

06-53148719

Netwerk Mediawijsheid

Media Parkboulevard 1

1217WE Hilversum

www.netwerkmediawijsheid.nl

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).